

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie czwartym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Przewodnictwo turystyczne

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: sektorowe

Data włączenia do ZSK: 2023-02-09

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji sektorowej

Sektorowa Rama Kwalifikacji: Turystyka

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację jest przygotowana do samodzielnego oprowadzania turystów po wybranym obszarze z wyłączeniem obszarów górskich zastrzeżonych wyłącznie dla przewodników górskich. Przygotowuje i realizuje scenariusz wycieczki, w tym określa trasę i harmonogram zwiedzania atrakcji turystycznych. Przekazuje turystom specjalistyczne informacje o atrakcjach turystycznych, jak również informacje organizacyjne, zapewniające właściwą i bezpieczną realizację wycieczki turystycznej. Jest przygotowywana do rozwiązywania nietypowych problemów, które mogą wystąpić w trakcie jej realizacji.
Osoba posiadająca kwalifikację realizuje przewodnictwo w poszczególnych miastach, na obszarach województw, powiatów, gmin oraz regionów lub na trasach turystycznych, z wyłączeniem obszarów zastrzeżonych dla przewodnictwa górskiego. Może znaleźć zatrudnienie jako przewodnik turystyczny w branży turystycznej, jednostkach administracji rządowej i samorządowej, jak również prowadzić własną działalność gospodarczą ukierunkowaną na wykonywanie zawodu przewodnika turystycznego.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Uzyskaniem kwalifikacji mogą być zainteresowane w szczególności osoby, które: - ukończyły szkołę

średnią o profilu turystycznym; - studiują lub ukończyły studia z obszaru turystyki, rekreacji, geografii, kulturoznawstwa, etnologii, architektury lub pokrewnych; - pracują w biurach podróży lub u organizatorów turystyki, w jednostkach samorządu terytorialnego, instytucjach i organizacjach prowadzących działalność turystyczną, - pracują w muzeach lub innych instytucjach kultury, - pilotują imprezy turystyczne, - są zainteresowane uzyskaniem nowych kwalifikacji (w tym osoby bezrobotne), - hobbystycznie zajmują się turystyką i krajoznawstwem.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Do walidacji może przystąpić osoba, która spełnia następujące warunki: - ukończony kurs pierwszej pomocy w wymiarze min. 6 godzin, - ukończona szkoła średnia, - ukończone 18 lat, - niekaralność za przestępstwa umyślne lub inne popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację może: - znaleźć zatrudnienie jako przewodnik turystyczny - być zatrudniona w branży turystycznej, jednostkach administracji rządowej i samorządowej, - prowadzić własną działalność gospodarczą ukierunkowaną na wykonywanie zawodu przewodnika turystycznego.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny przez 10 lat. W celu przedłużenia jego ważności należy udokumentować rozwój i aktualizację wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z obszaru związanego z kwalifikacją w ostatnich 5 latach oraz przedstawić dokumenty potwierdzające przeprowadzenie w ostatnich 5 latach co najmniej 10 wycieczek.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Do końca 2013 r., aby móc wykonywać zadania przewodnika turystycznego, oprócz wymogów obecnie obowiązujących, należało spełniać jeszcze dwa wymagania: ukończyć szkolenie teoretyczne i praktyczne dla kandydatów na przewodników turystycznych prowadzone według programu opublikowanego w rozporządzeniu do Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. 1997 Nr 133 poz. 884 z późn. zm.) oraz zdać egzamin państwowy. Spełnienie wszystkich wymogów dawało uprawnienia przewodnika turystycznego, które nadawane były przez marszałków województw. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz. U. z 2013 r., poz. 829) zniósła ww. wymagania, dając możliwość wykonywania zadań przewodnika każdej osobie, która ukończyła 18 lat, nie była karana za przestępstwo umyślne lub inne popełnione w związku z wykonywaniem zadań przewodnika turystycznego lub pilota wycieczek i posiada wykształcenie średnie. Konsekwencje nowej regulacji prawnej wyraźnie pokazuje raport "Badanie rynku pracy w sektorze przewodników turystycznych i pilotów wycieczek" prezentujący wyniki badań zrealizowane przez zespół pracowników AWF Kraków na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki, nr 2917.127/2508/BPTDT z 2018 r. na grupie 1025 respondentów: przewodników turystycznych i pilotów wycieczek oraz odbiorców

usług, wg którego 75% badanych wskazuje na pogorszenie ogólnej sytuacji, a jeszcze większy odsetek (ok. 82%) twierdzi, że obniżyła się jakość usług w środowisku. Autorzy komentarzy, załączonych do raportu szczególną uwagę zwracają na: powiększenie się szarej strefy wśród przewodników i pilotów (co skutkuje nieuczciwą konkurencją i spadkiem wpływów do budżetu państwa z tytułu świadczeń), spadek jakości usług, brak weryfikacji poziomu wiedzy osób rozpoczynających pracę w tych zawodach, brak możliwości uzyskania certyfikatu pożądanego wciąż przez pracodawców, zatrudnianie obcokrajowców jako pilotów i przewodników (co skutkuje wpływami dochodów do kas innych państw, a także przekazywaniem często nieprawdziwych historycznie i merytorycznie informacji), wzrost zakresu obowiązków w ramach jednego zawodu, bądź powierzanie dodatkowych usług (np. przewodnickich) osobom do tego nieprzygotowanym (np. kierowcom). Wyraźnie zatem widać, iż istnieje potrzeba stworzenia jednolitego standardu usług przewodnickich oraz możliwości potwierdzania posiadanych kompetencji w tym zakresie, co jest możliwe dzięki włączeniu kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Zapotrzebowanie na wysoko wykwalifikowaną kadrę przewodników potwierdzają również wnioski zawarte w raporcie "Charakterystyka krajowych i zagranicznych podróży mieszkańców Polski w I półroczu 2019 r." opracowanym przez Departament Turystyki, na podstawie badań statystycznych prowadzonych przez GUS-MSiT-NBP z których wynika, że mieszkańcy Polski w wieku 15 i więcej lat w I półroczu uczestniczyli w 20,6 mln podróży krajowych (o 4,6% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), a liczba przyjazdów turystów zagranicznych wynosiła 9,675 mln (wzrost o 9,0% w stosunku do poprzedniego roku). Celem krajowych wyjazdów krótko- i długookresowych staje się turystyka poznawcza i wypoczynkowa (44% zwiedzanie zabytków, 14% wypoczynek i 5% poznawanie historii i miejscowych zwyczajów - wg Przegląd statystyczny m. Warszawa), który zdecydowanie łatwiej osiągnąć dzięki profesjonalnemu przewodnikowi. Równoległe do pozytywnego trendu w odniesieniu do liczby podróży, obserwuje się wzrostową tendencję w zakresie poziomu przeciętnych wydatków. Porównanie oszacowań dla pierwszych półroczy 2018 i 2019 roku pokazuje, że łączne przychody z turystyki krajowej znacznie wzrosły (o 12,7%). Opisana powyżej sytuacja przekłada się na wzrost zapotrzebowania na usługi przewodników turystycznych. Warto nadmienić, że współczesna turystyka określona dominującą regułą "3 E", to wyjazdy nastawione na edukację (poznawanie wartości kulturowych, zainteresowanie życiem codziennym ludzi dawniej i dzisiaj), rozrywkę i turystykę aktywną. Turystyka kulturowa oraz turystyka aktywna tworzą popyt na usługi przewodnickie w miejscu ich realizacji. "Nowy turysta", dla swojej wygody będzie jednak oczekiwał wsparcia i ułatwień, które powinien mu zapewnić przewodnik z profesjonalną znajomością terenu świadczonych usług, umiejętnością selekcji informacji kierowanych do różnych grup turystów/odbiorców. Zatem, istotna będzie staranna opieka nad turystami, troska o ich bezpieczeństwo i komfort zwiedzania. Znaczenia będzie nabierać umiejętność łączenia funkcji przewodnika oprowadzającego po określonym terenie z umiejętnościami zapewniającymi sprawną obsługę w zakresie turystyki aktywnej, kulturowej czy innych form wymagających wsparcia lub instruktażu. Zapotrzebowanie na kwalifikacje w tym obszarze zostało wyrażone również w dokumencie przygotowanym w 2015 roku przez Ministerstwo Sportu i Turystyki "Biała księga ustawy o usługach turystycznych", zawierającym następujące zapisy: "W odpowiedzi na zniesienie dotychczas funkcjonujących mechanizmów ochrony jakości usług, jakimi były regulacje krajowe, [...] środowisko przewodników turystycznych podjęło działania samoregulacyjne na rzecz opracowania oddolnych systemów certyfikacji usługodawców". Podobne zapisy odnajdujemy również w "Programie Rozwoju Turystyki do 2020 r.". W celach operacyjnych są wymienione zadania: Cel operacyjny 2: Wzmocnienie aktywności społecznej i przedsiębiorczości w sektorze turystyki, zwiększenie kompetencji kadr w zarządzaniu przedsiębiorczością turystyczną [...]; Zadanie 2.2. Wsparcie rozwoju systemów certyfikacji i zarządzania w sektorze turystyki; Zadanie 2.3; Włączenie obszaru turystyki do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Reasumując, włączenie kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji będzie istotne

dla trzech grup: osób chcących nabyć i potwierdzić efekty uczenia się opisane w kwalifikacji, organizatorów turystyki zatrudniających pracowników do realizacji imprez turystycznych, instytucji lub firm szkoleniowych kształcących w obszarach związanych z kwalifikacją. Osoby chcące nabyć i potwierdzić efekty uczenia się opisane w kwalifikacji będą mogły łatwiej porównać i ocenić ofertę kursów i szkoleń dotyczących kwalifikacji, a tym samym trafniej wybrać instytucję lub firmę szkoleniową przygotowującą do nabycia kwalifikacji. Organizatorzy turystyki będą mogli obniżyć koszty prowadzenia rekrutacji i łatwiej ocenić kompetencje kandydatów zgłaszających się do pracy, a tym samym ograniczyć ryzyko kosztownych błędów przy rekrutacji. Instytucje lub firmy szkoleniowe będą miały możliwość przygotowywania kursów i szkoleń, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, w oparciu o opisy efektów uczenia się zawarte w opisie kwalifikacji. Wprowadzenie kwalifikacji do ZSK pozwoli również na porównywalność kwalifikacji przewodnika turystycznego z tymi występującymi w innych systemach.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Kwalifikacja wykazuje podobieństwo do kwalifikacji rynkowych: 1. Pilotowanie imprez turystycznych; 2. Pilotowanie imprez turystycznych typu incentive. Mimo podobieństwa związanego z planowaniem oraz prowadzeniem wycieczki, w tym pracą w autokarze, kwalifikacja różni się od ww. specjalistyczną wiedzą o danym terenie oraz typem usługi, której dotyczy. Oprowadzanie wiąże się z większą samodzielnością w działaniu, w tym samodzielnym opracowaniem wycieczki. Kwalifikacja wykazuje również pewne podobieństwa (posiada wspólne kryteria weryfikacji) z kwalifikacjami zawodowymi, pochodzącymi ze szkolnictwa branżowego: - HGT.08.5. Realizacja imprez i usług turystycznych" w zakresie efektu kształcenia "Stosuje metody przewodnictwa turystycznego"; - HGT.09.4. Realizowanie imprez i usług turystycznych w zakresie efektu kształcenia "Stosuje metody pilotażu wycieczek i przewodnictwa turystycznego". Ponadto część efektów uczenia się zawartych we wszystkich Zestawach Efektów Kształcenia może być osiągana w toku studiów o kierunku turystyka i rekreacja. Jednak osiąganie efektów uczenia się zdefiniowanych dla powyższej kwalifikacji w toku studiów uwarunkowane jest doбором treści kształcenia przez poszczególne uczelnie oraz poziomem przygotowania praktycznego absolwentów.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap weryfikacji
1.1. Metody
Na etapie weryfikacji dopuszczalne są następujące metody walidacji: analiza dowodów i deklaracji, test teoretyczny, wywiad swobodny (rozmowa z komisją walidacyjną, zwaną dalej "komisją"), obserwacja w warunkach symulowanych. Całość lub część walidacji może być sprawdzona metodą analizy dowodów i deklaracji. Dokumentem potwierdzającym posiadanie części lub wszystkich efektów uczenia się jest jeden z poniższych dokumentów, przedstawiony nie później niż 2 lata od uzyskania przez niniejszą kwalifikację statusu funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji: - dokument potwierdzający uzyskanie uprawnień przewodnika turystycznego lub świadectwo zdania egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez organ administracji publicznej zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2211, z późn. zm.), - świadectwo zdania egzaminu na przewodnika turystycznego wydane przez komisję egzaminacyjną powołaną przez Zarząd Główny PTTK lub inny dokument potwierdzający kompetencje do

wykonywania zadań przewodnika turystycznego.

1.2. Zasoby kadrowe
Komisja składa się z 3 osób uprawnionych do walidacji. Listy egzaminatorów oraz listę obszarów objętych walidacją tworzą podmioty uprawnione do przeprowadzania walidacji. Każdy z członków komisji musi spełniać następujące warunki:
- posiadać kwalifikację pełną z poziomem minimum 6 PRK,
- posiadać certyfikat kwalifikacji "Przewodnictwo turystyczne" lub w okresie do dwóch lat po uzyskaniu przez kwalifikację statusu funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji dokument potwierdzający uzyskanie uprawnień przewodnika turystycznego zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych,
- w okresie do dwóch lat po uzyskaniu przez kwalifikację statusu funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji posiadać świadectwo zdania egzaminu na przewodnika turystycznego wydane przez komisję egzaminacyjną powołaną przez Zarząd Główny PTTK lub inny dokument potwierdzający kompetencje i doświadczenie w wykonywaniu zadań przewodnika turystycznego,
- aktualizować co najmniej raz na 5 lat posiadaną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu stosowania metod walidacji, w tym weryfikowania osiągnięcia efektów uczenia się. Aktualizacja tych kompetencji musi być udokumentowana.
Ponadto:
- przynajmniej jedna osoba musi posiadać udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu wycieczek (min. 100 dni wycieczkowych) zdobyte w okresie ostatnich 5 lat,
- przynajmniej jedna osoba musi posiadać udokumentowane doświadczenie w ocenianiu (np. była członkiem komisji egzaminacyjnej),
- przynajmniej dwie osoby muszą posiadać wiedzę opisaną w kryteriach walidacji z obszaru, na którym prowadzona jest walidacja. W walidacji uczestniczy także sekretarz odpowiedzialny za dokumentację i formalny przebieg walidacji, nieposiadający jednak prawa do oceniania.

1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne
Walidacja składa się z dwóch części. W pierwszej części wykorzystywane są metoda analizy dowodów i deklaracji (przesłany wcześniej scenariusz wycieczki) oraz test teoretyczny, połączone z rozmową z komisją. Za pomocą testu teoretycznego połączonego z rozmową z komisją weryfikowane są efekty uczenia się zawarte w zestawach 1 "Prawno-metodyczne podstawy pracy przewodnika turystycznego" i 2 "Wiedza o wybranym obszarze". Za pomocą metody analizy dowodów i deklaracji połączonej z rozmową z komisją weryfikowane są efekty uczenia się opisane w zestawie 3 "Przygotowanie scenariusza wycieczki". Scenariusz wycieczki musi zawierać co najmniej następujące elementy:
- opis grupy docelowej,
- przebieg trasy na mapie lub planie,
- harmonogram wycieczki (w tym: czas dojazdu/przejścia, czas zwiedzania, przerwy),
- obiekty (minimum 7 obiektów, w tym: obiekt sakralny, obiekt świecki, obiekt przyrodniczy, obiekt zabytkowy),
- zarys treści do przekazania,
- przynajmniej: jeden przejazd autokarem, jedno przejście piesze i jedno wejście do obiektu. W części drugiej stosowana jest metoda obserwacji w warunkach symulowanych, za pomocą której weryfikowane są efekty uczenia się zawarte w zestawie 4 "Oprowadzanie po trasie wycieczki". Trasa wycieczki (wyznaczona przez instytucję certyfikującą lub instytucję walidującą) musi obejmować tereny i obiekty umożliwiające przeprowadzenie walidacji. Grupę wycieczkową, składającą się z min. 4 osób, zapewnia instytucja certyfikująca. Osoby przystępujące do walidacji oraz komisja mogą być członkami tej grupy. Instytucja certyfikująca musi zapewnić:
- autobus lub mikrobus z nagłośnieniem,
- pomieszczenia umożliwiające przeprowadzenie walidacji,
- informację na temat trasy wycieczki do przeprowadzenia,
- możliwość wejścia do wybranych obiektów na trasie wycieczki. Kandydat wybiera z listy udostępnionej przez instytucję certyfikującą obszar, na którym będzie przeprowadzona walidacja. Obszary zaproponowane przez instytucję certyfikującą powinny obejmować m.in. popularne trasy turystyczne, szlaki tematyczne, miasta
- wielkie centra turystyczne i inne atrakcyjne turystycznie tereny o powierzchni nie mniejszej niż powiat. Instytucja certyfikująca po zweryfikowaniu posiadania wszystkich efektów uczenia się zawartych w kwalifikacji wydaje uczestnikowi certyfikat potwierdzający "Przewodnictwo turystyczne". Informacja o obszarze, który był przedmiotem walidacji, jest zamieszczana

na dokumencie potwierdzającym nadanie kwalifikacji.

2. Etapy identyfikowania i dokumentowania
Instytucja certyfikująca zapewnia doradcę walidacyjnego. Doradca walidacyjny musi spełniać następujące kryteria:
- posiadać certyfikat kwalifikacji "Przewodnictwo turystyczne" lub dokument potwierdzający uzyskanie uprawnień przewodnika turystycznego zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, lub świadectwo zdania egzaminu na przewodnika turystycznego wydane przez komisję egzaminacyjną powołaną przez Zarząd Główny PTTK, lub inny dokument potwierdzający kompetencje do wykonywania zadań przewodnika turystycznego,
- posiadać udokumentowane doświadczenie w prowadzeniu wycieczek (min. 20 dni wycieczkowych) zdobyte w okresie ostatnich 2 lat,
- mieć wiedzę z obszaru Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i metod stosowanych podczas walidacji. Doradca wspierający kandydata w tworzeniu portfolio na potrzeby analizy dowodów nie może zasiadać w komisji prowadzącej weryfikację dla tego konkretnego kandydata.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 11 lipca.2024 r. w sprawie uznania dotychczasowej kwalifikacji rynkowej >Przewodnictwo turystyczne< włączonej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji za kwalifikację sektorową (Monitor Polski z dnia 2024-07-22, poz. 678)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2023-10-31

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

260

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2033-02-09

Kod dziedziny kształcenia

812 - Podróże, turystyka i wczasy

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

79.90.A - Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13984

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Podczas konsultacji wniosku dot. włączenie kwalifikacji rynkowej "Przewodnictwo turystyczne dla

wybranego obszaru" do ZSK w zasadzie wszystkie opinie potwierdzały zasadność włączenia tej kwalifikacji do ZSK. Jednocześnie stanowczo podkreślano, iż kwalifikacja ta obejmuje kompetencje niezbędne do samodzielnego oprowadzania turystów po wybranym obszarze z wyłączeniem obszarów górskich zastrzeżonych wyłącznie dla przewodników górskich zgodnie z obowiązującym prawem. Nazwa i treść kwalifikacji została zmodyfikowana w oparciu o opinie specjalistów i ekspertów. Doprecyzowano zapisy efektów uczenia się i kryteriów ich weryfikacji. Skorygowano wymagania dotyczące walidacji, w tym także dotyczące kwalifikacji komisji walidującej. Wszystkie zmiany wprowadzone w treści wniosku zostały uzgodnione z Wnioskodawcą. Ostatecznie kwalifikacja uzyskała nazwę "Przewodnictwo turystyczne". Informacja o obszarze, który był przedmiotem walidacji, zostanie zamieszczona na dokumencie potwierdzającym nadanie kwalifikacji.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację jest przygotowana do samodzielnego oprowadzania turystów po wybranym obszarze z wyłączeniem obszarów górskich zastrzeżonych wyłącznie dla przewodników górskich. Przygotowuje i realizuje scenariusz wycieczki, w tym określa trasę i harmonogram zwiedzania atrakcji turystycznych. Przekazuje turystom specjalistyczne informacje o atrakcjach turystycznych wybranego obszaru, jak również informacje organizacyjne, zapewniające właściwą i bezpieczną realizację wycieczki turystycznej. Jest przygotowana do rozwiązywania nietypowych problemów, które mogą wystąpić w trakcie jej realizacji. Osoba posiadająca kwalifikację realizuje przewodnictwo w poszczególnych miastach, na obszarach województw, powiatów, gmin oraz regionów lub na trasach turystycznych z wyłączeniem obszarów zastrzeżonych dla przewodnictwa górskiego.

Zestawy efektów uczenia się

1) Prawno-metodyczne podstawy pracy przewodnika turystycznego

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia formalno-prawne podstawy pracy przewodnika turystycznego

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia aktualnie obowiązujące akty prawne regulujące pracę przewodników,
- b. omawia zakres odpowiedzialności i obowiązków przewodnika wynikających z przepisów,

- c. wymienia formy zabezpieczenia przed ryzykiem w odpowiedzialności cywilnej związane z wykonywaną pracą.

2. Omawia metodykę pracy przewodnika turystycznego

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia zasady obsługi ruchu turystycznego (np. w obiektach sakralnych, muzealnych, miejscach pamięci, na obszarach objętych ochroną przyrody),
- b. omawia specyfikę prowadzenia wycieczek z osobami z niepełnosprawnością,
- c. wymienia sytuacje, które mogą zakłócić właściwą i bezpieczną realizację wycieczki, i omawia sposoby reagowania na nie.

2) Wiedza o wybranym obszarze

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia wiedzę historyczną

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia historię danego obszaru na tle historii Polski,
- b. omawia wydarzenia i procesy, które wpłynęły na obecny charakter danego obszaru,
- c. omawia kluczowe postacie związane z wybranym obszarem.

2. Omawia wiedzę z zakresu historii sztuki (architektura, malarstwo, rzeźba, rzemiosło) i kultury

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia fazy, style i zjawiska w sztuce wybranego obszaru na tle jego historii,
- b. rozróżnia formy ochrony zabytków w Polsce,
- c. omawia zabytki ruchome, nieruchome i zbiory sztuki wybranego obszaru,
- d. omawia muzea i inne instytucje kultury działające na wybranym obszarze,
- e. omawia pomniki i miejsca pamięci na wybranym obszarze,
- f. omawia cykliczne wydarzenia i imprezy kulturalne na wybranym obszarze.

3. Omawia wiedzę geograficzno - przyrodniczą

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia podział administracyjny wybranego obszaru,

- b. charakteryzuje demografię wybranego obszaru z uwzględnieniem mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych,
- c. charakteryzuje gospodarkę wybranego obszaru (np. gałęzie przemysłu, profil rolnictwa, ważniejsze przedsiębiorstwa),
- d. omawia występujące na wybranym obszarze: ukształtowanie terenu, wody (np. rzeki, jeziora), zasoby naturalne,
- e. rozróżnia formy ochrony przyrody w Polsce,
- f. wymienia formy ochrony przyrody występujące na wybranym obszarze,
- g. omawia charakterystyczną dla wybranego obszaru faunę i florę,
- h. omawia infrastrukturę turystyczną wybranego obszaru (np. szlaki turystyczne, baza noclegowa, obiekty rekreacyjne).

4. Omawia wiedzę etnograficzną

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia kulturę występującą na wybranym obszarze (np. stroje ludowe, legendy, obrzędy, tradycje, dialekt),
- b. omawia tradycyjne budownictwo wybranego obszaru.

3) Przygotowanie scenariusza wycieczki

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Gromadzi informacje potrzebne do przeprowadzenia wycieczki

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia specyfikę grupy wycieczkowej,
- b. charakteryzuje style zarządzania grupą,
- c. omawia specyfikę prowadzenia dużych grup,
- d. charakteryzuje zróżnicowanie doboru treści i formy przekazu dla grup np. w zależności od wieku, wykształcenia, zainteresowań,
- e. omawia specyfikę prowadzenia wycieczki dla różnych uczestników i ich oczekiwań (np. grupy szkolne, grupy specjalne, grupy osób z niepełnosprawnością),
- f. omawia sposoby radzenia sobie z różnymi formami sytuacji trudnych w grupie (np. konflikt, łamanie ustalonych zasad, podważanie autorytetu),
- g. omawia źródła informacji o wybranym terenie,
- h. przedstawia i omawia materiały, które wykorzysta w trakcie wycieczki.

2. Przygotowuje scenariusz wycieczki w oparciu o zgromadzone materiały i w odniesieniu do specyfiki grupy i tematu wycieczki

Kryteria weryfikacji:

- a. określa trasę wycieczki z uwzględnieniem sposobów i czasu pokonywania jej odcinków oraz dostępności infrastruktury,
- b. zaznacza na mapie lub planie trasę wycieczki,

- c. uzasadnia wybór obiektów na trasie wycieczki,
- d. określa harmonogram uwzględniający porę roku, dostępność obiektów, przerwy itp.,
- e. określa i uzasadnia wybór treści do przekazania (np. informacje topograficzne, geograficzne, historyczne, kulturowe, architektoniczne),
- f. określa przybliżone koszty wycieczki dla całej grupy, uwzględniając m.in. ceny biletów wstępu, komunikacji publicznej, parkingów,
- g. przygotowuje zestaw informacji do przekazania organizatorowi lub uczestnikom wycieczki przed jej rozpoczęciem, niezbędnych do właściwej i bezpiecznej jej realizacji,
- h. proponuje modyfikację scenariusza wycieczki ze względu na zmianę okoliczności,
- i. omawia alternatywne możliwości działania w przypadku np. niedyspozycji uczestników, błędnej oceny własnych możliwości przez uczestników (psychicznych, fizycznych) oraz w odniesieniu do warunków panujących na trasie lub w obiekcie,
- j. omawia negatywne zachowania w pracy przewodnickiej, np. rutynę, nadmierny optymizm, nieuzasadniony pośpiech, złą organizację.

4) Oprowadzanie po trasie wycieczki

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Utrzymuje kontakt z grupą uczestników

Kryteria weryfikacji:

- a. przedstawia się uczestnikom wycieczki,
- b. utrzymuje kontakt wzrokowy z grupą uczestników,
- c. ustawia się względem grupy w sposób umożliwiający wszystkim uczestnikom dobry odbiór przekazywanych informacji,
- d. dostosowuje język wypowiedzi do grupy uczestników,
- e. reaguje na potrzeby uczestników,
- f. omawia zasady postępowania w przypadku wystąpienia trudnych warunków pogodowych lub innych zakłóceń na trasie wycieczki,
- g. omawia sposoby weryfikacji przygotowania uczestników wycieczki do wymagań trasy i panujących warunków.

2. Buduje narrację przewodnicką, oprowadzając po trasie

Kryteria weryfikacji:

- a. tworzy wypowiedź, eksponując walory omawianego obiektu,
- b. objaśnia specjalistyczną terminologię, którą stosuje,
- c. komponuje wypowiedź, dbając o jej zrozumiałość i klarowność,
- d. dba o kulturę języka wypowiedzi, np. nie używa wulgaryzmów.

3. Prowadzi wycieczkę podczas przejazdu autokarem

Kryteria weryfikacji:

- a. komunikuje się z kierowcą (np. wskazuje drogę, uzgadnia trasę wycieczki i postoje),
- b. kontroluje trasę przejazdu,
- c. informuje uczestników wycieczki o zasadach bezpieczeństwa,
- d. informuje uczestników wycieczki o trasie przejazdu (np. jak długo będą jechać, kiedy będą postoje),
- e. posługuje się mikrofonem,
- f. dostosowuje przekazywane uczestnikom informacje do tempa i trasy przejazdu,
- g. sprawdza kompletność grupy,
- h. posługuje się sprzętem przydatnym w nawigacji,
- i. analizuje korzyści i ograniczenia w stosowaniu urządzeń nawigacji satelitarnej.

4. Oprawdza pieszo grupę w terenie

Kryteria weryfikacji:

- a. informuje o zasadach bezpieczeństwa,
- b. informuje uczestników wycieczki o trasie (np. o planowanych obiektach na trasie, czasie przejścia),
- c. dostosowuje tempo przejścia do możliwości uczestników,
- d. wskazuje kluczowe elementy obiektów,
- e. monitoruje i w razie potrzeby modyfikuje przebieg przejścia, w tym zgodność z harmonogramem, warunki pogodowe, stan psychofizyczny i motywacje uczestników, relacje w grupie uczestników,
- f. omawia zasady pokonywania nieprzewidzianych przeszkód na szlaku (np. leżące drzewa, prace drogowe) i stosuje je,
- g. przeprowadza analizę realizacji oprowadzania po trasie wycieczki i wskazuje kompetencje, które powinien zdobyć przewodnik celem doskonalenia swoich umiejętności zawodowych.

5. Oprawdza grupę w obiekcie

Kryteria weryfikacji:

- a. informuje o zasadach zachowania się w danym obiekcie (np. w obiekcie sakralnym, rezerwacie przyrody, na cmentarzu itp.),
- b. przestrzega zasad zachowania się w danym obiekcie,
- c. przeprowadza instruktaż dla uczestników w trakcie wycieczki w odpowiednim czasie, miejscu, z odpowiednim sprzętem, np. nagłaśniającym,
- d. dostosowuje głośność przekazu do warunków panujących w obiekcie,
- e. wskazuje kluczowe elementy obiektu.

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

Instytucje certyfikujące (IC)

Instytucje
walidujące

1 Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Wnioskodawca:

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Sportu i Turystyki